

## **CONTENTS**

<i>Acknowledgments</i>	xi
<i>Introduction</i>	xiii

### **Parentheses, 1946-47**

THE MEANING OF SIMPLICITY	3
HUNGER	5
A FACE	7
SUMMER	9
MAYBE, SOMEDAY	11
SELF-SUFFICIENCY?	13
FINAL AGREEMENT	15
REMOLDING	17
SUDDENLY	19
CIRCUS	21
AFTERNOON	23
UNDERSTANDING	25
MINIATURE	27
WOMEN	29
TRIPTYCH	31
RAINY	33
THE SAME STAR	35
CONCLUSION	37
WE WAIT	39
CAN YOU?	41
THE THANKS	43

### **Parentheses, 1950-61**

CHILDHOOD CONVALESCENCE	47
DELAY	49
SQUANDERING	51
MODE OF ACQUISITION	53
FORGOTTEN TENDERNESS	55
INERTIA	57

HANDS	59
DESK CALENDAR	61
NOCTURNAL	63
POINT	65
FRUGALITY	67
THE ONLY	69
THE SAME THORN	71
ACCENTED-UNACCENTED	73
HE WHO DIDN'T DANCE	75
SKETCH	77
SOUND OF SILENCE	79
MARKING	81
IN THE RUINS OF AN ANCIENT TEMPLE	83
FREEDOM	85
INCENSE	87
HEALING	89
CURRENT EVENTS	91
SPRING	93
A WREATH	95
EVENING PROFILE	97
AUTUMN EXPRESSION	99
MESSAGE	101
TRIPLET	103
THE NIGHTS AND THE STATUES	105

### **The Distant**

SLOWLY	109
DESCENT	111
BRIEF DIALOGUE	113
BECAUSE	115
COMPLETENESS ALMOST	117
COURT EXHIBIT	119
FEVER	121
THE ONE-ARMED MAN	123
THANKS	125
STRIDING OVER	127
SECRETLY	129
DOUBTFUL STATURE	131

RED-HANDED	133
WITH THE UNAPPROACHABLE	135
DAY BREAKS	137
WITH MUSIC	139
PREPARING THE CEREMONY	141
INSOMNIA	143
REDUCED SCALE	145
TOWARD SATURDAY	147
RECONSTRUCTION	149
ATTACK	151
FOR SOME REASON	153
THE TWO SIDES	155
THE NEXT DAY	157
WINTER SUNSHINE	159
EXPECTED AND UNEXPECTED	161
THE MORE SUFFICIENT	163
AFTER EACH DEATH	165
SECURITY DEPOSITS	167
THE STATUES IN THE CEMETERIES	169
THE DISTANT	171
<i>Yannis Ritsos: Biographical Data</i>	173

© Copyright, Princeton University Press. No part of this book may be distributed, posted, or reproduced in any form by digital or mechanical means without prior written permission of the publisher.

## **Parentheses, 1946-47**

2 ◊ ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΑΠΛΟΤΗΤΑΣ

Πίσω ἀπὸ ἀπλὰ πράγματα κρύβομαι, γιὰ νὰ μὲ βρεῖτε·  
ἂν δὲ μὲ βρεῖτε, θὰ βρεῖτε τὰ πράγματα,  
θ' ἀγγίξετε ἐκεῖνα ποὺ ἄγγιξε τὸ χέρι μου,  
θὰ σμίξουν τὰ χνάρια τῶν χειρῶν μας.

Τὸ αὐγουστιάτικο φεγγάρι γυαλίζει στὴν κουζίνα  
σὰ γανωμένο τετζέρι (γι' αὐτὸ ποὺ σᾶς λέω γίνεται ἔτσι)  
φωτίζει τ' ἄδειο σπίτι καὶ τὴ γονατισμένη σιωπὴ τοῦ  
σπιτιοῦ —  
πάντα ἢ σιωπὴ μένει γονατισμένη.

Ἡ κάθε λέξη εἶναι μιὰ ἔξοδος  
γιὰ μιὰ συνάντηση, πολλές φορές ματαιωμένη,  
καὶ τότε εἶναι μιὰ λέξη ἀληθινή, σὰν ἐπιμένει στὴ συνάντηση.

THE MEANING OF SIMPLICITY

◇ 3

I hide behind simple things so you'll find me;  
if you don't find me, you'll find the things,  
you'll touch what my hand has touched,  
our hand-prints will merge.

The August moon glitters in the kitchen  
like a tin-plated pot (it gets that way because of what I'm saying to  
you),  
it lights up the empty house and the house's kneeling silence—  
always the silence remains kneeling.

Every word is a doorway  
to a meeting, one often cancelled,  
and that's when a word is true: when it insists on the meeting.

4 ◊ ΠΕΙΝΑ

Πέρασε ἡ νύχτα μπουκωμένη ἀμίλητο νερό. Τὰ χαράματα  
ἔλαμψε ὁ ἥλιος μουσκεμένος στὰ κουλουριασμένα  
καραβόσκοινα.

Πρόσωπα - σκιές, κατάρτια - σκιές, ταξίδια —  
τᾶδαμε, δὲν τᾶδαμε — δὲ χόρτασε ἡ πείνα μας.

Κάποιος φώναζε πίσω ἀπ' τὸ βουνό· κάποιος ἄλλος  
πίσω ἀπ' τὰ δέντρα· κ' ἕνας ἄλλος κι ἄλλος  
σ' ὄλο τὸ μάκρος τοῦ δειλινοῦ — ποῦ νὰ τρέξουμε;  
Ποῦ νὰ προφτάσουμε; Μήπως εἴμαστε ἐμεῖς ποὺ φωνάζαμε;  
Καὶ τὰ βουνὰ  
γίνονταν πὶδὲ μεγάλα καὶ κοφτερὰ σὰν τὰ δόντια τοῦ  
πεινασμένου.

HUNGER

◇ 5

The night went by with its mouth full of speechless water. At  
daybreak  
the sun shone drenched on the coiled lines.  
Face-shadows, mast-shadows, voyages—  
we barely saw them—our hunger wasn't satisfied.

Somebody was shouting behind the mountain; somebody else  
behind the trees; somebody else again, and again  
the full length of the sunset—where should we run?  
Which way first? Could we be the ones who were shouting? And the  
mountains  
grew larger and sharper like the teeth of the one who hungered.

6 ◊ ΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΟ

*Εἶναι ἓνα πρόσωπο φωτεινό, σιωπηλό, καταμόναχο  
σὰν ὀλόκληρη μοναξιά, σὰν ὀλόκληρη νίκη  
πάνω στή μοναξιά. Αὐτὸ τὸ πρόσωπο  
σὲ κοιτάζει ἀνάμεσα ἀπὸ δυὸ στήλες ἀσάλευτο νερό.*

*Καὶ δὲ γνωρίζεις ποιό ἀπ' τὰ δυὸ σὲ πείθει περισσότερο.*

A FACE

◇ 7

It's a lucid face, silent, entirely alone  
like total solitude, like total victory  
over *solitude*. *This face*  
looks at you between two columns of still water.

And you don't know which of the two persuades you most.

8 ◊ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Τὰ τέσσερα παράθυρα κρεμοῦν στὶς κάμαρες  
ὁμοιοκατάληκτα τετράστιχα ἀπὸ οὐρανὸ καὶ θάλασσα.  
Μιὰ παπαρούνα μόνη εἶναι ἓνα ρολογάκι  
στὸ χέρι τοῦ καλοκαιριοῦ, νὰ δείχνει  
δώδεκα ἢ ὥρα μεσημέρι. Κ' ἔτσι νιώθεις  
τὰ μαλλιά σου πιασμένα μὲς στὰ δάχτυλα τοῦ ἥλιου  
νὰ σὲ κρατᾶνε ἐλεύθερο μέσα στὸ φῶς καὶ στὸν ἀέρα.

SUMMER

◇ 9

The four windows hang rhyming quatrains  
of sky and sea in the rooms.  
A lone poppy is a watch  
on the wrist of summer, telling  
the hour of twelve noon. And so you feel  
your hair caught up in the sun's fingers  
holding you free in the light and the wind.

10 ◊ ΙΣΩΣ, ΜΙΑ ΜΕΡΑ

Θέλω νὰ σοῦ δείξω αὐτὰ τὰ ρόδινα σύννεφα μέσα στὴ νύχτα.  
Μὰ ἐσὺ δὲ βλέπεις. Εἶναι νύχτα — τί νὰ δεῖς;

Λοιπόν, μοῦ μένει νὰ κοιτάξω μὲ τὰ μάτια σου, εἶπε,  
γιὰ νὰ μὴν εἶμαι μόνος, νὰ μὴν εἶσαι μόνος. Κι ἀλήθεια,  
δὲν εἶναι τίποτα πρὸς τὰ ἐκεῖ ὅπου σοῦ ἔδειχνα.

Τ' ἀστέρια μόνο στριμωγμένα μὲς στὴ νύχτα, κουρασμένα  
σὰν τοὺς ἐκδρομεῖς πὺ γυρνᾶνε μ' ἓνα φορητὸ  
μετανιωμένοι, νυσταγμένοι, δίχως νὰ τραγουδᾶνε,  
μὲ τ' ἀγριολούλουδα μαραμμένα στὶς ἰδρωμένες παλάμες τους.

Μὰ ἐγὼ θὰ ἐπιμείνω νὰ δῶ καὶ νὰ σοῦ δείξω, εἶπε,  
γιατὶ ἂν δὲ δεῖς κ' ἐσὺ θᾶναι σὰ νὰ μὴν εἶδα —  
θὰ ἐπιμείνω τουλάχιστο νὰ μὴ βλέπω μὲ τὰ μάτια σου —  
κ' ἴσως μιὰ μέρα, ἀπ' ἄλλο δρόμο, νὰ συναντηθούμε.

I want to show you these rose clouds in the night.  
But you don't see. It's night—what can one see?

Now, I have no choice but to see with your eyes, he said,  
so I'm not alone, so you're not alone. And really,  
there's nothing over there where I pointed.

Only the stars crowded together in the night, tired,  
like those people coming back in a truck from a picnic,  
disappointed, hungry, nobody singing,  
with wilted wildflowers in their sweaty palms.

But I'm going to insist on seeing and showing you, he said,  
because if you too don't see, it will be as if I hadn't—  
I'll insist at least on not seeing with your eyes—  
and maybe someday, from a different direction, we'll meet.

12 ◊ ΑΤΤΑΡΚΕΙΑ ;

Τούτο τὸ πρωῖνὸ ἔχει φορτωθεῖ στὴ ράχη του τὸν ἥλιο  
ἀνηφορίζοντας τοὺς ἀπτικούς λοφίσκους  
σὰν ἓνα παλληκάρι φορτωμένο μὲ τὸ ἀκορντεόν του.

Πάει κ' ἡ νύχτα ἢ χτεσινὴ μὲ τὴ χαρὰ της,  
καὶ μὲ τὸ φόβο της γιὰ τὴ χαρὰ της. Πάει  
κ' ἡ λύπη ἐκείνη ποὺ δὲν ἔλπιζε στὸ τέλος της.

Τὰ πεῦκα, ὁ ἥλιος, τὰ παράθυρα — καὶ τὰ βλέπουμε.  
Κάτω ἀπ' τὰ δέντρα δυὸ καρέκλες. Γιατί δύο ;  
Ἄ, ναί, ἢ μιὰ νὰ καθήσεις, ἢ ἄλλη ν' ἀπλώσεις τὰ πόδια σου.

SELF-SUFFICIENCY?

◇ 13

*This particular morning has taken the sun on its back  
climbing the Attic hills  
like a young man loaded with his accordion.*

*Gone is last night with its pleasure,  
and with its fear of its pleasure. Gone too  
that sadness that had no hope of ending.*

*The pine trees, the sun, the windows—there they are.  
Under the trees two chairs. Why two?  
Ah yes, one to sit on, one for stretching your legs.*

14 ◊ ΤΕΛΙΚΗ ΣΤΜΦΩΝΙΑ

Όταν ἡ βροχὴ χτύπησε τὸ τζάμι μὲ τῶνα της δάχτυλο,  
τὸ παράθυρο ἀνοίξε πρὸς τὰ μέσα. Στὸ βάθος  
ἓνα ἄγνωστο πρόσωπο, ἓνας ἦχος — ἡ δική σου φωνή;  
Ἡ φωνή σου δυσπιστοῦσε στ' αὐτί σου. Τὴν ἄλλη μέρα  
ὁ ἥλιος κατηφόριζε στὰ χωράφια, σὰ μιὰ κάθοδος  
ἀγροτῶν μὲ δρεπάνια καὶ δικράνια. Βγῆκες κ' ἐσὺ στὸ δρόμο  
φωνάζοντας, χωρὶς νὰ ξέρεις τί φωνάζεις,  
σταματώντας μιὰ στιγμή μ' ἓνα χαμόγελο κάτω ἀπ' τὴ φωνή  
σου  
σὰν κάτω ἀπ' τὴ ρόδινη, ὀλόφωτη ὀμπρέλα μιᾶς γυναίκας  
πὺν σεργιάνιζε μπρὸς στὸ κιγκλίδωμα τοῦ πάρκου.  
Ἐκεῖ ἀναγνώρισες ἀπρόοπτα πὺς αὐτὴ εἶταν ἡ σωστή σου  
φωνή  
σύμφωνη μ' ὅλες τὶς ἀνύποπτες φωνές πὺν γέμιζαν τὸν ἀέρα.

When the rain struck the windowpane with one of its fingers,  
the window opened inward. At the far end  
an unknown face, a sound—your voice?  
Your voice distrusted your ear. The next day  
the sun climbed down the fields, like a descent  
of farmers with sickles and pitchforks. You came out into the road  
shouting, not knowing what you were shouting,  
stopping a moment with a smile under your voice  
as under the pink, radiant umbrella of a woman  
sauntering along the railing of a park.  
There you recognized abruptly that this was your true voice  
in accord with all the unsuspecting voices filling the air.

16 ◊ ΜΕΤΑΠΛΑΣΗ

*Αὐτὸ πὸν λὲς γαλήνη ἢ πειθαρχία, καλοσύνη ἢ ἀπάθεια,  
αὐτὸ πὸν λὲς κλεισμένο στόμα μὲ σφιγμένα δόντια  
δείχνοντας τὴ γλυκεῖα σιωπὴ τοῦ στόματος, κρύβοντας τὰ  
σφιγμένα δόντια,  
εἶναι μονάχα ἡ καρτερία τῶν μετάλλων κάτω ἀπ' τὸ χρήσιμο  
σφυρί,  
κάτω ἀπ' τὸ τρομερὸ σφυρί — εἶναι πὸν ξέρεις  
πὼς ἀπ' τὸ ἄμορφο περνᾶς πρὸς τὴ μορφὴ.*

## REMOLDING

◇ 17

What you call peacefulness or discipline, kindness or apathy,  
what you call a shut mouth with teeth clenched,  
indicating the mouth's sweet silence, hiding the clenched teeth,  
is only the patient endurance of metal under the useful hammer,  
under the terrible hammer—is your knowledge  
that you're moving from formlessness toward form.

18 ◊ ΞΑΦΝΙΚΑ

Σιωπηλή νύχτα. Σιωπηλή. Κ' είχες πάψει  
να περιμένεις. Είταν ήσυχα σχεδόν.  
Καὶ ξαφνικὰ στὸ πρόσωπό σου τόσο ἔντονη  
ἡ ἀφή κείνου ποὺ λείπει. Θάρθει. Τότε ἀκούστηκε  
ποὺ χτύπησαν μονάχα τὰ παραθυρόφυλλα.  
Ἔβαλε ἀγέρα. Καὶ πῶς κάτω ἡ θάλασσα  
πνιγόταν μὲς στὴν ἴδια τὴ φωνή της.

SUDDENLY

◇ 19

Quiet night. Quiet. And you had stopped  
waiting. It was peaceful almost.  
And suddenly on your face the touch, so vivid,  
of the one who is absent. He'll come. Then  
the sound of shutters banging on their own.  
Now the wind has come up. And a little farther, the sea  
was drowning in its own voice.

20 ◊ ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΟ

Νυχτερινὸ ἵπποδρόμιο, τὰ φῶτα, ἡ μουσική,  
τ' ἀστραφτερὰ αὐτοκίνητα σ' ὄλο τὸ μάκρος τῆς λεωφόρου.  
Ὅταν σβήνουν τὰ φῶτα στῆ συνοικία,  
ὅταν κ' ἡ τελευταία νότα πέφτει σὰν ξερὸ φύλλο,  
ἡ πρόσοψη τοῦ ἵπποδρομίου γίνεται  
σὰν πελώρια βγαλμένη μασέλλα. Τότε  
τὰ χάλκινα ὄργανα κοιμοῦνται στὶς θῆκες τους,  
πάνω ἀπ' τὴν πολιτεία ἀκούγεται ἡ κραυγὴ τῶν ζώων,  
ἡ τίγρις μέσα στὸ κλουβί της προσηλώνεται στὸν ἴσκιό της,  
ὁ θηριοδαμαστής βγάζει τὴ στολή του καὶ καπνίζει τὸ  
τσιγάρο του.

Κ' ἡ συνοικία στιγμῆς - στιγμῆς φωτίζεται  
καθὼς ἀστράφτουν τὰ μάτια τῶν λιονταριῶν πίσω ἀπ' τὰ  
κάγκελα.

CIRCUS

◇ 21

Night circus, the lights, the music,  
the sparkling cars along the full length of the avenue.  
When the lights go out in the neighborhood,  
when the last note has fallen like a dry leaf,  
the façade of the circus seems  
a huge set of false teeth. Then  
the brass instruments sleep in their cases,  
the animals are heard bellowing over the city,  
the tiger in its cage fixes on its own shadow,  
the animal-tamer takes off his costume and smokes a cigarette.

And every now and then the neighborhood lights up  
when the eyes of the lions sparkle behind their bars.

22 ◊ ΑΠΟΓΕΤΜΑ

Τὸ ἀπόγευμα εἶναι ὄλο πεσμένους σουβάδες, μαῦρες πέτρες,  
ξερὰ ἀγκάθια.

Τὸ ἀπόγευμα ἔχει ἓνα δύσκολο χρῶμα ἀπὸ παλιὰ βήματα  
ποῦ μείναν στὴ μέση  
ἀπὸ παλιὰ πιθάρια θαμμένα στὴν αὐλή, καὶ πάνω τους ἡ  
κούραση καὶ τὸ χορτάρι.

Δυὸ σκοτωμένοι, πέντε σκοτωμένοι, δώδεκα — πόσοι καὶ πόσοι.  
Κάθε ὥρα ἔχει τὸ σκοτωμένο της. Πίσω ἀπ' τὰ παράθυρα  
στέκουν αὐτοὶ ποῦ λείπουν καὶ τὸ σταμνὶ μὲ τὸ νερὸ ποῦ δὲν  
ἤπιαν.

Κι αὐτὸ τὸ ἀστέρι ποῦ ἔπεσε στὴν ἄκρη τῆς βραδιάς  
εἶναι σὰν τὸ κομμένο αὐτὶ ποῦ δὲν ἀκούει τὰ τριζόνια  
ποῦ δὲν ἀκούει τὶς δικαιολογίες μας — δὲν καταδέχεται  
ν' ἀκούσει τὰ τραγούδια μας — μονάχο, μονάχο,  
μονάχο, ἀποκομμένο, ἀδιάφορο γιὰ καταδίκη ἢ γιὰ δικαίωση.

AFTERNOON

◇ 23

The afternoon is all fallen plaster, black stones, dry thorns.  
The afternoon has a difficult color made up of old footsteps halted  
in mid-stride,  
of old jars buried in the courtyard, covered by fatigue and straw.

Two killed, five killed, twelve—so very many.  
Each hour has its killing. Behind the windows  
stand those who are missing, and the jug full of water they didn't  
drink.

And that star that fell at the edge of evening  
is like the severed ear that doesn't hear the crickets,  
doesn't hear our excuses—doesn't condescend  
to hear our songs—alone, alone,  
alone, cut off totally, indifferent to condemnation or vindication.

24 ◊ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

Κυριακή. Γυαλίζουν τὰ κουμπιὰ στὰ σακκάκια  
σὰ μικρὰ γέλια. Τὸ λεωφορεῖο ἔφυγε.  
Κάτι εὐθυμες φωνές — παράξενο  
νὰ μπορείς ν' ἀκοῦς καὶ ν' ἀποκρίνεσαι. Κάτω ἀπ' τὰ πεῦκα  
ἕνας ἐργάτης μαθαίνει φουσαρμόνικα. Μιὰ γυναίκα  
εἶπε σὲ κάποιον καλημέρα — μιὰ τόσο ἀπλὴ καὶ φυσικὴ  
καλημέρα  
πὺ θᾶθελες κ' ἐσὺ νὰ μάθεις φουσαρμόνικα κάτω ἀπ' τὰ πεῦκα.

Ὅχι διαίρεση ἢ ἀφαίρεση. Νὰ μπορείς νὰ κοιτάξεις  
ἔξω ἀπὸ σένα — ζεστασιὰ καὶ ἡσυχία. Νὰ μὴν εἶσαι  
«μονάχα ἐσύ», μὰ «καὶ ἐσύ». Μιὰ μικρὴ πρόσθεση,  
μιὰ μικρὴ πράξη τῆς πρακτικῆς ἀριθμητικῆς, εὐκολονόγη,  
πὺ κ' ἕνα παιδὶ μπορεί νὰ τὴν πετύχει παίζοντας στὸ φῶς  
τὰ δάχτυλά του  
ἢ παίζοντας αὐτὴ τὴ φουσαρμόνικα γιὰ ν' ἀκούσει ἡ γυναίκα.

Sunday. The buttons on jackets gleam  
like scattered laughter. The bus left.  
Some happy voices—strange  
that you are able to listen and answer. Under the pine trees  
a worker is learning how to play a mouth organ. A woman  
said good morning to someone—such a simple and natural good  
morning  
that you too would like to learn how to play a mouth organ under  
the pine trees.

No division or subtraction. To be able to look  
outside yourself—warmth and peacefulness. Not to be  
“only you” but “you too.” A little addition,  
a little practical arithmetic, easily grasped,  
that even a child can manage to handle, playing his fingers against  
the light  
or playing that mouth organ for the woman to hear.

26 ◊ ΜΙΚΡΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ γυναίκα σηκώθηκε μπροστὰ στὸ τραπέζι. Τὰ λυπημένα  
της χέρια  
κόβουν λεπτὲς φέτες λεμόνι γιὰ τὸ τσαΐ  
σὰν κίτρινους τροχοὺς γιὰ ἓνα πολὺ μικρὸ ἀμαξάκι  
παιδιάστικου παραμυθιοῦ. Ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς ἀντίκρου της  
χωμένος στὴν παλιὰ πολυθρόνα. Δὲν τὴν κοιτάει.  
Ἀνάβει τὸ τσιγάρο του. Τὸ χέρι του μὲ τὸ σπύρτο τρέμει  
φωτίζοντας τὸ τρυφερὸ πηγούνι του καὶ τὸ χεράκι τοῦ  
φλιτζανιοῦ. Τὸ ρολοῖ  
κρατάει μιὰ στιγμή τὸ καρδιοχτύπι του. Κάτι ἔχει ἀναβληθεῖ.  
Ἡ στιγμή πέρασε. Εἶναι ἀργά. Νὰ πιοῦμε τὸ τσαΐ μας.  
Μπορεῖ λοιπὸν νᾶρθεῖ ἓνας θάνατος μ' ἓνα τέτοιο ἀμαξάκι;  
Νὰ περάσει καὶ νὰ φύγει; Ν' ἀπομείνει μονάχα  
ἐτοῦτο τὸ ἀμαξάκι μὲ τὶς κίτρινες ροδίτσες τοῦ λεμονιοῦ  
σταματημένο τόσα χρόνια σὲ μιὰ πάροδο μὲ σβηστοὺς  
φανοστάτες  
κ' ὕστερα ἓνα μικρὸ τραγούδι, λίγος ἀχνὸς, κ' ὕστερα τίποτα;

MINIATURE

◇ 27

The woman stood up in front of the table. Her sad hands  
begin to cut thin slices of lemon for tea  
like yellow wheels for a very small carriage  
made for a child's fairy tale. The young officer sitting opposite  
is buried in the old armchair. He doesn't look at her.  
He lights up his cigarette. His hand holding the match trembles,  
throwing light on his tender chin and the teacup's handle. The  
clock  
holds its heartbeat for a moment. Something has been postponed.  
The moment has gone. It's too late now. Let's drink our tea.  
Is it possible, then, for death to come in that kind of carriage?  
To pass by and go away? And only this carriage to remain,  
with its little yellow wheels of lemon  
parked for so many years on a side street with unlit lamps,  
and then a small song, a little mist, and then nothing?

Εἶναι πολὺ μακρινὲς οἱ γυναῖκες. Τὰ σεντόνια τοὺς μυρίζουν  
καληνύχτα.

Ἄκουμπᾶνε τὸ ψωμὶ στὸ τραπέζι γιὰ νὰ μὴ νιώσουμε πὼς  
λείπουν.

Τότε καταλαβαίνουμε πὼς φταίξαμε. Σηκωνόμαστε ἀπ' τὴν  
καρέκλα καὶ λέμε:

«Κουράστηκες πολὺ σήμερα», ἢ «ἄσε, θ' ἀνάψω ἐγὼ τὴ  
λάμπα».

Ὅταν ἀνάβουμε τὸ σπῖρτο, ἐκείνη στρέφει ἀργὰ πηγαίνοντας  
μὲ μιὰν ἀνεξήγητη προσήλωση πρὸς τὴν κουζίνα. Ἡ πλάτη  
της

εἶναι ἓνα πικραμένο βουναλάκι φορτωμένο μὲ πολλοὺς  
νεκροὺς —

τοὺς νεκροὺς τῆς φαμίλιας, τοὺς δικούς της νεκροὺς καὶ τὸν  
δικό σου.

Ἄκοὺς τὸ βῆμα της νὰ τρίξει στὰ παλιὰ σανίδια

ἀκοὺς τὰ πιάτα νὰ κλαῖνε στὴν πιασθήκη κ' ὕστερα ἀκού-  
γεται

τὸ τραῖνο ποὺ παίρνει τοὺς φαντάρους γιὰ τὸ μέτωπο.

WOMEN

◇ 29

Women are very distant. Their sheets smell of “good night.”  
They set the bread down on the table so that we don’t feel they’re  
absent.  
Then we recognize that it was our fault. We get up out of the chair  
and say:  
“You worked awfully hard today,” or “Forget it, I’ll light the lamp.”

When we strike the match, she turns slowly and moves off  
with inexplicable concentration toward the kitchen. Her back  
is a bitterly sad hill loaded with many dead—  
the family’s dead, her dead, your own death.

You hear her footsteps creak on the old floorboards,  
hear the dishes cry in the rack, and then you hear  
the train that’s taking the soldiers to the front.

30 ◊ ΤΡΙΠΤΥΧΟ

1. Ὡσπου βράδιασε

Κρατοῦσε στὸ χέρι του τὸ χέρι της. Δὲ μιλοῦσε.

Ἄκουγε πέρα, ἴσως καὶ μέσα του,

τὸν ἄφθονο σφυγμὸ τῆς θάλασσας.

Ἦ θάλασσα, τὰ πεῦκα, οἱ λόφοι, εἶταν τὸ χέρι της.

Ἄν δὲν τῆς τῶλεγε, πῶς θὰ κρατοῦσε τὸ χέρι της;

Σώπαιναν, ὥσπου βράδιασε. Κάτω ἀπ' τὰ δέντρα,  
εἶταν μονάχα ἓνα ἄγαλμα μὲ τὰ δυὸ χέρια του κομμένα.

2. Μιὰ γυναίκα

Ἦ νύχτα αὐτή, ἀπροσπέλαστη, κανέναν δὲ φιλάει —  
μόνη μέσα στὸ φόβο της μὴ δὲ βρεθεῖ κανεὶς νὰ τῇ φιλήσει.

Μὲ πέντε ἀστέρια - δάχτυλα κρύβει μιὰ τούφα ἄσπρα μαλλιά  
κ' εἶναι ἔτσι ὠραία σὰν ἄρνηση τοῦ πιὸ ὠραίου ἑαυτοῦ της.

3. Τί φταῖμε;

Κάτω ἀπ' τῇ γλώσσα σου εἶναι τὰ λεπτὰ κλωνάκια τοῦ  
ἄνηθου,

οἱ σπόροι τῶν σταφυλιῶν καὶ οἱ ἴνες τῶν ροδάκινων.

Μέσα στῇ σκιά πού ρίχνουν τὰ ματόκλαδά σου

εἶναι μιὰ γῆ ζεστή. Μπορῶ νὰ ξαπλώσω

καὶ νὰ ξεκουραστώ ἀνερώτητα, εἶπε.

Τί θέλει λοιπὸν αὐτὸ τό «πιὸ πέρα»;

Καὶ σὺ τί φταῖς, ἀνυποψίαστη, νὰ μένεις μὲ τὰ φύλλα;

Ὠραία κι ἀπλή μὲς στὸ χρυσὸ σχῆμα τῆς ζέστας σου;

Κ' ἐγὼ τί φταίω νὰ προχωρῶ μέσα στῇ νύχτα

δέσμιος στὴν ἐλευθερία μου, εἶπε, τιμωρώντας ὁ τιμωρημένος;

(continued...)